RedList
Kırmızı Liste
ICOM

ACİL

KIRMIZI LİSTE:

IRAK'IN TEHLİKE ALTINDAKİ KÜLTÜR VARLIKLARI

ICOM international council of museums

ACİL KIRMIZI LİSTE:
IRAK'IN TEHLİKE ALTINDAKİ KÜLTÜR VARLIKLARI

Giriş

Yıllardır dünya Irak'a ait zengin kültür varlıklarının yok oluşunu izlemektedir. Yağmacılık ve tahribat, hem Irak topraklarının, hem Irak'ı da kapsayan tüm coğrafi ve kültürel bölgenin tarihini anlamamızı önlemekte, Irak'ın dünyaya yaptığı bilimsel ve kültürel katkılar hakkında bilgi toplamamızı kısıtlamaktadır.

Uluslararası Müzeler Konseyi (International Council of Museums/ICOM) tarafından hazırlanmış ilk Acil Durum Kırmızı Listesi olan, 2003 tarihli *Irak'ın Tehlike Altındaki Kültür Varlıkları Acil Kırmızı Listesi* sayesinde çok sayıda yağmalanmış kültür varlığı ele geçirilmiştir. Irak Cumhuriyeti'nin kültür mirasının hala tehlike altında olması, ICOM tarafından hazırlanan Kırmızı Liste'nin güncellenmesi gerektiği sonucunu ortaya koymuştur. Bu güncelleme çalışması Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı'nın yardımlarıyla tamamlanmıştır.

***Irak'ın Tehlike Altındaki Kültür Varlıkları Acil Kırmızı Listesi*'ndeki kültür varlıkları, Irak'ın yıkım, yağma, hırsızlık, kaçakçılık ve yasadışı yollarla ticaret tehlikelerine maruz kalabilecek kültür varlıklarını temsil etmektedir.**

Amaç

Kültür varlıklarının yasadışı olarak yapılan ticaretine karşı yürütülen mücadele, yasal düzenlemelerin geliştirilmesini gerektirmekte, pratik ve uygulanabilir yollarla bilgi toplama ağlarının yayılmasını, toplumsal farkındalığın arttırılması ve yasadışı yollarla yürütülen ticaretin durdurulmasını hedeflemektedir.

***Irak'ın Tehlike Altındaki Kültür Varlıkları Acil Kırmızı Listesi*, yasadışı ticaret olasılığı yüksek kültür varlıklarını kategori veya türlerine ayırarak, sanat ve kültürel miras uzmanlarına ve yasa uygulayıcı birimlere; tehlike altında olan ve yürürlükteki yasalar tarafından korunması gereken Irak kökenli objelere tanı konabilmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte müzeler, müzayede evleri, sanat tacirleri ve koleksiyoncular, bu tarz eserlerin kökenlerini ve ilgili yasal evrakı dikkatle ve tam olarak araştırmadan eserleri satın almamaları konusunda ikaz edilmektedirler.**

Kültür varlıklarının tarz ve dönem farklılıklarının muazzam çeşitliliği, *Irak'ın Tehlike Altındaki Kültür Varlıkları Acil Kırmızı Listesi*'ni eksiksiz olmaktan uzak bir hale getiriyor. Bunun yanı sıra, Irak menşeli herhangi bir kültür varlığı son derece etraflı bir araştırma ve ihtiyati bir değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.

ICOM Kırmızı Liste serisi:

Kırmızı Liste: Afrika Arkeolojik Eserleri
Kırmızı Liste: Latin Amerika'nın Risk Altındaki Kültür Varlıkları
Acil Kırmızı Liste: Irak'ın Risk Altındaki Eski Eserleri
Kırmızı Liste: Afganistan'ın Risk Altındaki Eski Eserleri
Kırmızı Liste: Peru'nun Risk Altındaki Eski Eserleri
Kırmızı Liste: Kamboçya'nın Risk Altındaki Eski Eserleri
Kırmızı Liste: Orta Amerika ve Meksika'nın Tehlikede Olan Kültür Varlıkları
Acil Kırmızı Liste: Haiti'nin Risk Altındaki Kültür Varlıkları
Kırmızı Liste: Çin'in Risk Altındaki Kültür Varlıkları
Kırmızı Liste: Kolombiya'nın Risk Altındaki Kültür Varlıkları
Acil Kırmızı Liste: Mısır'ın Risk Altındaki Kültür Varlıkları
Kırmızı Liste: Dominik'in Risk Altındaki Kültür Varlıkları
Acil Kırmızı Liste: Suriye'nin Risk Altındaki Kültür Varlıkları
Acil Kırmızı Liste: Irak'ın Risk Altındaki Kültür Varlıkları

Irak'ın kültür varlıkları aşağıda belirtilen ulusal yasalar ve uluslararası doküman ve anlaşmalarla korunmaktadır:

ULUSAL YASALAR DÜZENLEMELER

55 Sayılı Eski Eserler ve Kültür Mirası Kanunu (18 Kasım 2002).

Irak Cumhuriyeti Anayasası, Madde 113 (15 Ekim 2005).

ULUSLARARASI MEVZUATLAR

Silahlı Çatışma Halinde Kültürel Varlıkların Korunması için 14 Mayıs 1954 Lahey (Hague) Sözleşmesi (21 Aralık 1967'de onaylanmıştır) ve Birinci Protokol (21 Aralık 1967'de onaylanmıştır).

UNESCO'nun 14 Kasım 1970 tarihli *Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşmesi* (12 Şubat 1973'te kabul edilmiştir).

UNESCO'nun 16 Kasım 1972 tarihli *Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Hakkında Sözleşmesi* (5 Mart 1974'te kabul edilmiştir).

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Irak kaynaklı varlıkların ithaline karşı sayı 661, madde 3a Kararı (6 Ağustos 1990).

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 1483 (2003) sayılı *Irak ve Kuveyt Arasındaki Durum* hakkında Kararı (22 Mayıs 2003).

Avrupa Birliği Konseyi (EC) No. 1210/2003 sayılı *Irak'la ekonomik ve mali ilişkilerin bazılarını kısıtlayıcı Tüzük* ve *(EC) No. 2465/96'nın yürürlükten kaldırılmasını içeren* Tüzük, Madde 3 (7 Temmuz 2003).

Birleşmiş Milletler Antlaşması (Yaptırımlar-Irak) 2008 Düzenlemeleri, Seçilmiş Yasama Organı 2008 No. 45'in Düzeltilmiş Hali, *Yasalara aykırı olarak Irak'tan çıkartılan kültür varlıklarının iadesi hakkındaki* Madde 9 ve *Yasalara aykırı olarak yerlerinden edilen kültür varlıkları hakkında yapılacak işlemlere ilişkin* Madde 10 (18 Mayıs 2011).

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı 2199 (2015) *Uluslararası barışı ve güvenliği tehdit eden terör saldırıları hakkında* (12 Şubat 2015).

DİĞER YASALAR VE DÜZENLEMELER

Arap Birliği:
Riyad Arap Yasal İşbirliği Antlaşması
(6 Nisan 1983).

Rusya Federasyonu:
AB Güvenlik Konseyi'nin 22 Mayıs 2003 tarihli 1483 sayılı Kararı'nın uygulama sınırlarını içeren Karar No. 968
(18 Ağustos 2003).

İsviçre Konfederasyonu:
28 Mayıs 2003 tarihli RO 2003 1887 düzeltmesi ile 7 Ağustos 1990 tarihli *Irak Cumhuriyeti'ne dair ekonomik sınırları içeren* Tüzük, Madde 1a, 2a ve 4c.
(25 Haziran 2003).

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı:
Destekleyici Yasa 2003 No. 1519, Irak (Avrupa Birliği Yaptırımları) Talimatı 2003, Madde 8 (14 Haziran 2003).

Amerika Birleşik Devletleri: İç Güvenlik Bakanlığı (Department of Homeland Security) tarafından *Irak'a Ait Arkeolojik ve Etnografik Malzemenin İthaline Karşı Getirilen Kısıtlamalar,* Federal Tescil Komitesi (CFR) Gümrük Vergileri'ne dair Başlık 19: 12.104 - *Tanımlar* (27 Şubat 1986).

Hazine Bakanlığı'nın (Department of Treasury) Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi, Federal Tescil Komitesi (CFR) Para ve Finansa dair Başlık 31: Maliye
575.204 - *Irak'tan mal ve hizmet ithalinin yasaklanması* (2 Ağustos 1990).
575.206 - *Mal mülk ticaretinin yasaklanması* (9 Ağustos 1990).
575. 533 - *Bazı yeni ticari işlemler* (23 Mayıs 2003).
576.208 - *Irak'ın kültür varlıklarını kapsayan ticari işlemlere getirilen kısıtlamalar* (13 Eylül 2010).
576.411 - *Irak'ın kültür varlıklarını kapsayan ticari işlemlere getirilen kısıtlamalar* (13 Eylül 2010).

Irak'ın Kültürel Eski Eserlerinin Acil Korunmasını Öngören Yasa, 2004 H.R. 1047 Muhtelif Ticaret ve Teknik Cezalar Yasası, Kamu Hukuku 108-429, Başlık III - Irak'ın Kültürel Eski Eserleri, Böl.3001-3003 (12 Mart 2004).

Irak kökenli bir kültür varlığının çalındığından, yağmalandığından ya da yasadışı yollarla ihraç edildiğinden şüpheleniyorsanız, lütfen aşağıdaki kurumlarla irtibat kurunuz:

Eski Eserler ve Kültürel Miras Müdürlüğü (SBAH)
Halkla İlişkiler Bölümü
Irak
Tel.: +964 7 812 927 164 (cep)
E-posta: relations_sbah@yahoo.com

Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM)
22, rue de Palestro - 75002 Paris - Fransa
Tel.: +33 1 47 34 05 00
Faks: +33 1 43 06 78 62
E-posta: illicit-traffic@icom.museum

ACİL KIRMIZI LİSTE: IRAK'IN TEHL

ÖNEMLI NOT: Kırmızı Liste çalınmış olan tüm eserlerin listesi DEĞİLDİR. Resimlerle gösterilen kültür varlıkları tanınmış kurumların envanterlerine kayıtlıdır. Bu resimlerle, yasal düzenlemelerle korunan ve yasadışı ticarete en çok maruz kalabilecek eserlerin kategorilerinin örneklenmesi amaçlanmaktadır.

ICOM, Irak *Kırmızı Listesi*'nde kullanılan fotoğrafları cömertçe sağlayan tüm kurumlara ve kişilere teşekkür eder.

Irak'ın Tehlike Altındaki Kültür Varlıkları Kırmızı Listesi'nde bulunan eserler şu şekilde tarihi dönemlere ayrılmaktadır:

Antik Mezopotamya (Hassuna, Samarra, Halaf, Ubeyd, Erken Hanedanlık, Akad, Babil ve Asur dönemleri) > 10.000 - MÖ 539 civarı

Mezopotamya veya Klasik Dönem (Akhamenid, Selevkos, Part, Roma ve Sasani İmparatorlukları) > MÖ 539 - MS 632

İslami Dönem (Dört Halife, Emevi ve Abbasi dönemleri) > MS 632 - 1258

Moğollar Dönemi > MS 1258 - 1534

Osmanlı Dönemi Irak ve Memluk Egemenliği > MS 1534 - 1831

Yazı

MÖ 4. bin - MS 1258

Kil veya taş tabletler: Yuvarlak, kare veya dikdörtgen, yastığı andırır şekillerde. Parçalar halinde mühürlü zarflar. Çivi yazılı (kama şeklinde). Her iki yüzde, hatta yanlarda ve kenarlarda yazı ve/veya mühür baskısı bulunabilir. Boyutlar: 2-20 x 5-30 cm. [1–2–3]

El yazmaları, kitaplar ve belgeler: Kanunlar, Kur'anlar ve ilmi metinler. Arami ve/veya Arapça yazıt içeren kağıt veya parşömenler. Genellikle minyatür resimli. [4]

1

2

3

4

1. Çivi yazılı kil tablet, Uruk, MÖ 3200, 5,7 x 4,3 cm. © Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

2. Bir binanın önünde iki keçi betimli mühür baskılı ve çivi yazılı tablet, Asur, MÖ 12-11. yüzyıl, 6,5 x 6,7 cm. © Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

3. Asur Kralı Asurbanipal'in ismini içeren çivi yazılı silindir formunda tablet, Babil, MÖ 7. yüzyıl, Ø 17,6 cm. © Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

4. Mürekkep, altın ve mat suluboya ile yapılmış, Dioskorides'in Materia Medica (Homeopatik Farmakoloji) eserinden iksir hazırlayan bir hekim betimi içeren kâğıt yaprak, tahminen Bağdat'tan, MS 1224, 33,2 x 24,8 cm. © The Metropolitan Museum of Art, New York

Damgalar ve Mühürler

MÖ 6. bin - MÖ 300

Taş, pişmiş toprak, deniz kabuğu, kemik. İşlenmiş veya oyma, ortadan veya tepeden delinmiş. Geometrik veya figüratif motifler (insanlar, hayvanlar, tanrılar, binalar) içeren mitolojik, dini ve/veya günlük hayattan sahneler.

Baskı mühürler ve damga yüzükler: Baskı mühürler elips ya da hayvan formunda veya üçgen ya da piramit şeklinde oyulmuş olabilir. Yüzüklerin yüzeyleri düz ve kabartma şeklinde motiflerle işlenmiştir. Boyutlar: sahneler 1,5 - 3 cm, mühürler 2-4 cm. [5–6]

Silindir mühürler: Çivi yazılı olabilir. Boyutlar: 2-7 x Ø 1-3 cm. [7]

5

6

7

5. Çizgili kalsitten koç şeklinde damga mühür, Tell Agrab, Uruk Dönemi (ca. MÖ 4000-3100). © Oriental Institute of the University of Chicago izniyle

6. Elips formunda akrep betimli akik damga, Sasani dönemi (MS 224 - 667), 2,4 x 1,9 x 13 cm. © Musée du Louvre, dist. RMN-Grand Palais, Paris / Raphaël Chipault

7. Lapis lazuliden silindir mühür, Babil, MÖ 14. yüzyıl, 5 x Ø 1,6 cm. © Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

Mimari elemanlar

MÖ 4. bin - MS 1258

Yapı temeli elemanları > Metal (tunç, gümüş, altın, alaşım) figürinler: Vücutlarının alt kısımları çivi formunda betimlenmiş, kafalarında sepet veya kap taşıyan erkekler; hayvanlar; boynuzlu ve/veya taç takmış tanrılar. Bazıları yazıtlı olabilir. Yükseklik: 10-20 cm. [8]

Kilden konik temel çivileri: Tabanları düzlenmiş ve bazıları yazıtlı. Ortalama yükseklik: 15 cm. [9]

Mimari parçalar > İslam öncesi: Figürlü ya da geometrik motifler. Varak ve/veya mozaik kakmalı frizler, renkli çiniler ve sırlı tuğlalar. Renkli uçları görünen koni biçimli Sümer mozaikleri (taş, pişmiş toprak). Dini, askeri veya günlük hayata dair sahnelerin betimlendiği Klasik Döneme ait duvar resimleri; bazı figürlerin yanlarında isimleri yazılmış olabilir. [10]

İslami: Çiniler. Boyalı veya oyulmuş, sıvalı veya varaklı tuğlalar, taşlar ve ahşap kirişler ve panolar. Bitkisel veya geometrik desenler, arabeskler veya yıldızlar, ve/veya Arapça yazıtlar. [11]

8. Sümer kralı Şulgi'nin isminin yazıtını içeren tunçtan figürin şeklinde temel çivisi, Uruk, MÖ 3. bin sonu, 24,7 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

9. Çivi yazıtlı kilden konik temel çivisi, Uruk, MÖ 19. yüzyıl, Yükseklik: 5,3 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

10. Kırmızı, siyah ve beyaz boyalı pişmiş toprak mozaik konileri (ve ayrıntıları), Uruk, MÖ 4. binin sonu, 8-10 cm x Ø 1,5-3 cm (her bir koni).
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

11. Tik ağacından oyma kapılar, MS 9. yüzyıl, 221 x 104,8 cm.
© The Metropolitan Museum of Art, New York

8

9

10

11

Figürlü heykeller

MÖ 6. bin - MS 632

Plakalar ve kakmalar: Kemik, taş, fildişi, deniz kabuğu. Yarı değerli taştan varak veya kakmayla bezenmiş ve/veya arka kısmına oyulmuş Fenike alfabesi harfleri. Uzunluk: 8-20 cm. [12]

Kabartmalar > Oyma veya kalıptan figüratif (krallar ve kortejleri, hayvanlar, mitolojik yaratıklar, boynuzlu başlıklarıyla tanrılar), bitkisel veya geometrik motifler. Peyzaj veya dini, askeri veya günlük hayattan sahneler (ziyafet, av, kuşatma, yapı).

Pişmiş toprak Terakota: Ufak plakalar. Kafaları ve göğüsleri öne dönük, bacakları yandan tasvir edilmiş figürler.

Taş (kaymaktaşı, mermer):

Plakalar: Ortalarından delikli. Yatay sıra halinde betimlenen sahneler. Min. yükseklik: 20 cm. [13]

Levhalar ve steller: Kırık parçalar. Çivi yazıtları içerebilirler. Tam boyutlar: 1-2 x 2-3 m. [14–15]

12

13

12. Fenike tarzı koçbaşlı sfenks betimli fildişi plaka, Geç Asur dönemi (MÖ 9. - 8. yüzyıl civarı), 7,8 x 8 x 0,8 cm. © The Metropolitan Museum of Art, New York

13. Ziyafete hazırlık ve eğlence sahneleri içeren kabartmalı taş plaka, Khafaje, Erken Hanedanlık II-IIIA (MÖ 2700-2600 civarı), 20,4 x 20 x 4,2 cm.
© Oriental Institute of the University of Chicago izniyle

14. Kraliyet yazıtı da içeren kanatlı ve kuş başlı kaymaktaşı cin kabartması, Kuzeybatı Sarayı (Nimrud), Geç Asur Kralı Asurnasirpal II dönemi (MÖ 883-859), 220 x 163 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

15. Kral Asurnasirpal II'nin profilinin kaymaktaşı kabartması, Kuzeybatı Sarayı (Nimrud), Geç Asur İmparatorluğu (MÖ 911-609), ca. 61 x 61 cm.
© Oriental Institute of the University of Chicago izniyle

14

15

Serbest Heykeller > Toprak figürinler (MÖ 6000 - MS 4. yüzyıl): İnsan ya da hayvan formunda. Göğüslerinin altına ellerini kavuşturan kadınlar; hamile; geniş ve düz kalçalar; büyük, kazıma üçgen motifler. Uzatılmış kafataslı figürler, yılansı yüzler ve kahve çekirdeği formunda gözler. Kısmen boyanmış olabilir. Yükseklik: 8-15 cm. [16-17]

Bina şeklinde modeller ve oyuncaklar, mobilyalar, iki tekerlekli savaş arabaları, tekneler vb. Yükseklik: 5-20 cm. [18]

Taş (alçıtaşı, kireçtaşı, mermer) adak heykelleri (MÖ 3000 - MS 632):

Antik Mezopotamya: Göğüs altında ya da bellerinde ellerini kavuşturan ya da ellerinde bir kap veya ağaç dalları tutan, etekli yada bir omuzu açık giyimli figürler. Kakmalı ya da boyalı gözler, kaşlar ve saçlar. Sakallı ve saçsız ya da uzun saçlı erkekler; başörtülü veya saçları iri lüleli, örgülü ya da topuz yapılmış kadınlar. Yükseklik: 15-60 cm. [19]

Klasik Dönem: Pantalonlu veya uzun ceketli (kaftan) ve mücevher takmış figürler. Kaideleri oymalı olabilir.

16. Yılan kafalı kil figürin, Uruk, MÖ 5. bin sonu, Yükseklik: 9,6 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Jürgen Liepe

17. Kilden boğa figürini, Uruk, ca. MÖ 5900-4400, Uzunluk: 6,2 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Jürgen Liepe

18. Kilden savaş arabası modeli, Asur, MÖ 2500-2000, 13,2 x 13,2 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

19. Kaymaktaşı adak heykeli, Asur, MÖ 2400, Yükeklik: 46 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

Çanaklar ve kaplar

MÖ 5. bin - MS 1534

Seramikler > Küpler, tabaklar ve ampullalar (hacı şişeleri): Kısa, yassı, yuvarlak, uzun, hayvan formunda, vb., kulplu veya saplı. Bezemesiz olabilir, çok renkli ve/veya figürlü (insanlar, hayvanlar, binalar), bitkisel ve/veya geometrik motifler. Boyalı ve damgalı, kalıp baskılı veya oyma desenlerle bezenmiş İslami dönem testileri ve şişeleri. [20]

Kaseler: Siyah çiniyle yazılmış Aramice yazıtlı olabilirler. Geometrik motifler içerebilirler. [21]

Sırlı Seramik: Arapça yazıtlı ve üzeri çok renkli ve/veya mavi veya altın renklerinde perdahlanmış olabilir. Motifler boya, baskı ve/veya kalıp kullanılarak yapılmış olabilir. [22–23]

Cam: Kaplar, minyatür şişeler, vb., boyalı ve parlak çok renkli olabilir ve/veya baskı veya kabartma motiflerle (hayvan, bitki, geometrik, arabesk) ve Arapça yazıtlarla bezenmiş olabilir. [24–25]

20. Seramik çömlek, Güney Irak, erken MÖ 2. bin, Yükseklik: 8 cm.
© State Board of Antiquities and Heritage, Bağdat / Abdulamir al-Hamdani

21. Aramice yazıtlı seramik kase, Güney Irak, Ø 11,5 cm.
© State Board of Antiquities and Heritage, Bağdat / Abdulamir al-Hamdani

22. Yeşil-mavi sırlı kap, Güney Irak, MS 632-1258.
© State Board of Antiquities and Heritage, Bağdat / Abdulamir al-Hamdani

23. Lüster tabak, Samarra, Abbasi Dönemi (MS 9. yüzyıl), 8,5 x Ø 26,7 cm.
© Museum für Islamische Kunst – SMB, Berlin / Johannes Cramer

24. Minyatür cam şişe, Asur, MÖ 13. yüzyıl, 23,2 x Ø 7,5 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Sandra Steiß

25. Camdan küçük şişe, MS 10. - 11. yüzyıl, 10,1 x Ø 6,9 x Ø 3,5 cm.
© Museum für Islamische Kunst – SMB, Berlin

Metal (bakır, tunç, gümüş, altın, alaşımlar): Maşrapalar, kaseler, vb., desensiz veya rozet bezemeli, geometrik desenli ve/veya değerli taş kakmalı. Sivri uçlu ya da gözyaşı damlası şeklinde uçları olan havanlar. [26–27]

Taş (akik, kaymaktaşı, kalsit, kalsedon, lapis lazuli, kireçtaşı, mermer, sabuntaşı): Kaseler ve vazolar. Kakma ya da kabartma bitkisel ve/veya geometrik motifler. [28]

26

27

28

26. Tunç kaplar, Asur, MÖ 9.-8. yüzyıl, 41 x Ø 14,8 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

27. Gümüş kakmalı dekoratif pirinç kutu, Musul, MS 13. yüzyılın ikinci yarısı, 11 x Ø 10,4 cm ve 423 g. © Museum für Islamische Kunst – SMB, Berlin

28. Katranlı (siyah) kireçtaşından kakma bezemeli kap, Uruk, MÖ 4. bin sonu, Yükseklik: 22,5 cm. © Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

Aksesuarlar ve aletler

MÖ 5. bin - MS 19. yüzyıl

Takılar: Metal (bakır, tunç, gümüş, altın), deniz kabuğu, değerli taş (akik, lapis lazuli, kaya kristali, turkuaz), cam, fildişi, ahşap, seramik, çini. Kolyeler, küpeler, dizili boncuklar, vb.; dövme, varaklı, döküm, oyma veya granül tanecikli. Hayvan ve bitki motifli. Kakmalı olabilir. [29–30–31–32]

Aletler ve silahlar: Fildişi, taş ve metal (bakır, tunç, demir, çelik) iğneler, baltalar, bıçaklar, oklar, zırh, vb. Sade ya da bezenmiş (insan, hayvan, kompozit figürler ve/veya tanrı figürleri ile). İslam Dönemi'ne ait zırh ve silahlar arabesk (bitkisel ve geometrik) ve yazıtlı bezemelerle süslenmiş olabilir. [33]

29

30

31

32

33

29. Yeşim ve akik boncuklu altın küpe, Asur, MÖ 14.-13. yüzyıl, Uzunluk: 3,5 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

30. Boncuklu kolye, Uruk, MÖ 8.-6. yüzyıl, Ø 10 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer

31. Taş ve deniz kabuklarından yapılmış kolye, Güney Irak, Part Dönemi (MÖ 125 -MS 240).
© State Board of Antiquities and Heritage, Bağdat / Abdulamir al-Hamdani

32. İnci, lal taşı ve cam boncuklu altın küpe, MS 8. yüzyıl, 9 x 2,5 cm ve 8,2-8,4 g.
© Museum für Islamische Kunst – SMB, Berlin

33. Tunç balta, Asur, MÖ 3. binin son çeyreği, Uzunluk: 12,8 cm.
© Vorderasiatisches Museum – SMB, Berlin / Fotoarchiv

Sikkeler

MÖ 400 - MS 1258

İslam öncesi: Akhamenid Dönemi altın dareikos ve gümüş siglosları, Seleukos bakır sikkeleri, Part ve Sasani Dönemi gümüş drahmileri. Bezemesiz veya astrolojik simgeler bulunan ve/veya krallar, okçular tanrılar ve/veya ateş sunağı betimli sikkeler. Betimler sikkelerin merkezine ortalanmamış olabilir. Bazen lejantlı da olabilir. Çoğunlukla darphane isimleri 2-3 harf halinde kısaltılmıştır. [34]

İslam Dönemi: Genellikle Abbasi altın dinarları. 2-3 satırı çevreleyen Arapça yazı veya bir betim bir yüzde, diğer yüzde ise yine yazı bulunur. Darphaneler Arapca belirtilmistir. Ortalama ebat: Ø 19 mm. [35]

34

35

34. Sasani gümüş drahmisi, Güney Irak, II. Hüsrev devri (MS 622), Ø 32 mm ve 4,13 g. © Trustees of the British Museum, London

35. Abbasi altın dinarı, Mansur devri (MS 760), 4,26 g.
© Trustees of the British Museum, London

1946 yılında kurulmuş olup müzeleri ve müze uzmanlarını temsil eden Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM), gerek somut gerekse somut olmayan, doğal ve kültürel mirasın günümüzde ve gelecekte tanıtımını ve korunmasını sağlamayı amaç edinmiştir. 138 ülkede 36.000 üyesi ile eşsiz bir ağa sahip olan ICOM, müzeler ve kültürel miras ile ilgili çok çeşitli alanlarda etkinlik göstermektedir.

UNESCO ile resmi ilişkiler sürdüren ve Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC) nezdinde danışmanlık statüsüne sahip olan ICOM uluslararası kamusal hizmet misyonunu gerçekleştirmek, özellikle de arabuluculuk, kültür varlıklarının yasadışı ticaretinin önlenmesi ve doğal afetler ile silahlı çatışma durumunda kültürel mirasın korunması gibi faaliyetlerini yürütebilmek amacıyla WIPO, INTERPOL ve Dünya Gümrük Organizasyonu (WCO) gibi uluslararası kurumlarla işbirliği içerisinde çalışır. ICOM, Uluslararası Mavi Kalkan Komitesi'nin (International Committee of the Blue Shield, ICBS) dört kurucu üyesinden biridir. ICOM sayısız programları aracılığıyla, tüm dünyadan kültürel miras alanındaki uzmanlık ağlarını seferber etme kabiliyetine sahiptir.

2013 yılında ICOM, Kültür Varlıklarının Yasadışı Ticareti Uluslararası Gözlemevi'ni kurarak, bir kez daha bu eğilimle mücadeleyi, resmen, kamusal hizmet misyonunun merkezine almıştır.

***Kırmızı Listeler*, belirli ülkelerden kaçırılan kültür varlıklarının yasadışı ticaretini engellemek üzere tasarlanmıştır. ICOM, sarsılmaz bağlılıkları ile bu projenin başarısına katkıda bulunan tüm uzman ve kurumlara göstermiş oldukları cömert işbirliği için teşekkür eder.**

http://icom.museum

Aşağıdaki kurumların cömert katkılarıyla:

U.S. Department of State
Bureau of Educational and Cultural Affairs
Washington, D.C.

Republic of Turkey
Ministry of Culture and Tourism

AMERICAN RESEARCH INSTITUTE IN TURKEY

ICOM international council of museums

22, rue de Palestro - 75002 Paris - Fransa
Tel.: +33 (0)1 47 34 05 00 - Faks: +33 (0)1 43 06 78 62
E-posta: illicit-traffic@icom.museum - Internet sitesi: http://icom.museum

© 2016, ICOM, Tüm hakkı saklıdır. Grafik tasarım: TTT. Kapak Resmi: Kaymaktaşı adak heykeli, Asur, MÖ 2400, Yükeklik: 46 cm. © Vorderasiatisches Museum - SMB, Berlin / Olaf M. Teßmer